

Motion till riksdagen 2005/06:Fö9

av **Berit Jóhannesson m.fl. (v)**
med anledning av skr. 2005/06:131

En ändamålsenlig styrning och förvaltning för försvaret

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Pliktverket även fortsättningsvis bara tillåts kontrollera belastningsregistret för de värnpliktiga som tagits ut efter avslutat mönstringsförfarande.

Motivering

Vänsterpartiet värnar om den allmänna värnplikten för att garantera/möjliggöra en folklig förankring och hög kvalitet inom Försvarsmakten. Antalet värnpliktiga måste dock stå i proportion till det säkerhetspolitiska läget.

Vi vill se att totalförsvarsplikten blir könsneutral eftersom det skulle ge en bredare rekryteringsbas, jämnare könsfördelning och kvalitetsförbättringar inom Försvarsmakten. I ett omstrukturerat försvar med större internationellt engagemang blir det än viktigare att ta ut rätt person till rätt plats. Med en bredare bas av både män och kvinnor kommer det att bli lättare att få rätt kompetens på rätt plats även i en situation med lågt uttag som i dagens läge.

Regeringen föreslår i skrivelse 2005/06:131 En ändamålsenlig styrning och förvaltning för försvaret att mönstringsförfarandet ska rationaliseras vilket Vänsterpartiet i stora delar står bakom.

Trots att vi värnar om totalförsvarsplikten inser vi att det finns behov av ökad rationalitet och ökad hänsyn till frivillighet i mönstringsförfarandet. Det nya rationaliserade mönstringsförfarandet kommer att bestå av en första webbaserad uttagning för en årskull på ca 55 000 män. Efter den första webbaserade uttagningen ska ca 25 000 lämpliga män kallas till traditionell mönstring.

Den webbaserade mönstringen ska även aktivt uppmana fler kvinnor att söka värnpliktsutbildning. Det ser vi som ett steg i rätt riktning mot en jämnare könsfördelning inom Försvarsmakten.

Fel! Okänt namn på

Regeringen föreslår i skrivelse 2005/06:131 att Pliktverket ska få ta del av Rikspolisstyrelsens belastningsregister innan de ca 25 000 lämpliga kallas till den traditionella mönstringen. Syftet är att gallra bort de olämpliga redan innan de infinner sig på mönstringskontoret och medföra en besparing på 10–11 miljoner kronor per år.

Vänsterpartiet ställer sig inte bakom förslaget eftersom det är att betrakta som integritetskränkande. Besparingen kan inte mätas mot den systematiska integritetskränkning det innebär att kontrollera belastningsregistret för en så stor del av befolkningen varje år.

Mot bakgrund av att de mönstrande är ungdomar är det extra allvarligt att regeringen föreslår en så systematisk utsortering baserat på uppgifter i belastningsregistret.

Regeringens förslag till utökade befogenheter för Pliktverket att kontrollera belastningsregistret för ca 25 000 män varje år är en del av en trend av mer frekvent användning av belastningsregistret. Den ökade användningen av belastningsregistret försvårar tillvaron för personer med stora behov av att komma tillbaka till samhället.

Många arbetsgivare och hyresvärdar kräver i dag ”slentrianmässigt” att den arbets- eller bostadssökande ska uppvisa ett utdrag från belastningsregistret. Det är inte olagligt men inte heller syftet med de nuvarande reglerna. Det gör att personer som är dömda för brott har problem att komma in på arbets- och bostadsmarknaden.

Det är rimligt att kräva att en person som tas ut till värnplikt inte ska ha begått allvarliga brott. För närvarande tillåts Pliktverket att kontrollera belastningsregistret för de ca 8 000–10 000 värnpliktiga som tas ut efter att mönstringsförfarandet är avslutat. Dagens förfarande innefattar också en individuell helhetsbedömning av de uttagna vilken skulle gå förlorad med den föreslagna rationaliseringen.

Riksdagen tillkännager för regeringen att Pliktverket även fortsättningsvis bara tillåts kontrollera belastningsregistret för de värnpliktiga som tagits ut efter avslutat mönstringsförfarande. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 4 april 2006

Berit Jóhannesson (v)

Kenneth Kvist (v)

Per Rosengren (v)

Alice Åström (v)

Rolf Olsson (v)

Karin Thorborg (v)